

KVALITETSREDOVISNING FÖRSKOLAN BJÖRKÄNGEN

LÄSÅRET 2014-2015

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Åtgärder enligt föregående kvalitetsredovisning.....	3
Underlag och rutiner.....	3
Organisation och förutsättningar.....	4
Utveckling och lärande.....	5
Verksamhetsmål.....	5
Lampans insatser.....	5
Pedagogisk dokumentation av barns lärande, verksamhet och pedagogers agerande på Lampan.....	6
Lampans resultat.....	6
Lampans analys.....	6
Lampans utvärdering.....	7
Åtgärder för utveckling för Lampan.....	7
Hjulets insatser.....	7
Pedagogisk dokumentation av barns lärande, verksamhet och pedagogers agerande på Hjulet	7
Hjulets resultat.....	8
Hjulets analys.....	8
Hjulets utvärdering.....	8
Skruvens insatser.....	8
Pedagogisk dokumentation av barns lärande, verksamhet och pedagogers agerande på Skruven.....	9
Skruvens resultat.....	10
Skruvens analys.....	10
Skruvens utvärdering.....	11
Åtgärder för utveckling för Skruven.....	11
Verksamhetsmål.....	11
Hjulets insatser.....	11
Pedagogisk dokumentation av barns lärande, verksamhet och pedagogers agerande på.....	12
Hjulet.....	12
Hjulets resultat.....	12
Hjulets analys.....	12
Hjulets utvärdering.....	13
Förskola och hem.....	14
Resultat enkät.....	14
Verksamhetsmål.....	14
Insatser.....	14
Resultat.....	14
Analys.....	15
Utvärdering.....	15
Åtgärder för utveckling.....	15
Kultur- och utbildningsnämndens mål.....	16
Bedömning av förskolans kvalitet.....	17
Sammanfattning.....	19

Inledning

Björkängens vision är att utforma verksamheten så att barnen kan känna trygghet och glädje över att vara på förskolan samt att barnen känner att de har inflytande över sin vardag. Vi arbetar åldersinriktat för att kunna möta och se varje barns utveckling och lärande just där barnen befinner sig. Vi pedagoger är lyhörda för vad som intresserar barnen och väljer att planera verksamheten utifrån det. Vi tror att en vardag där barnen kan påverka och som innefattar deras intressen bidrar till en positiv lärmiljö och på så vis tror vi att barnen lär i för dem meningsfulla sammanhang.

Vi vill få barnen att tro på sin egen förmåga därför ger vi barnen tid att prova och försöka själva utifrån deras förutsättningar för att öka deras självständighet och självkänsla.

Åtgärder enligt föregående kvalitetsredovisning

- Barnens intresse för Babblarna var fortsatt stort därför utvecklades arbetet med Babblarna till ett temaarbete både på Lampan och Hjulet. Vi har under detta läsår läst mer böcker om Babblarna tillsammans med barnen.
- Lampan och Hjulet har aktivt arbetat för att lärplattan¹ ska vara en naturlig del i dokumentationsarbetet tillsammans med barnen.
- I år har vi förklarat vikten av att föräldrarna svarar på enkäten. Vi har erbjudit föräldrarna att fylla i enkäten på förskolan och vi har påmint föräldrarna både genom att anslå i våra hallar och via sms.

Underlag och rutiner

För att utveckla och utvärdera vår verksamhet har vi:

- Gemensam pedagogisk utvecklingstid i våra arbetslag en gång i veckan där reflektion och planering sker. Vi utvärderar vårt målarbete genom att diskutera och reflektera kring aktiviteter och dokumentationer. I vårt dagliga dokumentationsarbete använder vi lärplatta, internet, samtal, foto, film, observationer och ljudupptagningar. Vi dokumenterar vad vi gjort och upptäckt, detta bidrar till att utveckla verksamheten och det dagliga arbetet i barngrupperna. Här är barnen delaktiga efter intresse och förmåga och detta hjälper också till att utveckla vår verksamhet. Vi har synliggjort barnens dokumentationer och verksamhetens innehåll genom att på ett aktivt sätt utnyttja våra anslagstavlor, bildskärmar och bloggar.
- Lampan och Hjulet har startat varsin blogg som används för att synliggöra för föräldrarna vad barnen gör på förskolan samt som ett reflektionsunderlag för barnen. Vi upplever att bloggen ökar föräldrarnas möjlighet till inflytande då de får större inblick i vad som händer i vår verksamhet.
- Vi har erbjudit föräldrarna utvecklingssamtal och föräldramöte en gång under detta läsår.
- En kommungemensam föräldraenkät har skickats ut under vårterminen. Det är ett underlag där vårdnadshavare har möjlighet att uttrycka hur de upplever sina barns vistelse på förskolan.
- Vi har bjudit in till ett föräldraråd det här läsåret men på grund av för få anmälda ställdes det in.
- Varje avdelning har även haft verksamhetsbesök av förskolechef med efterföljande didaktiska samtal.
- Under en gemensam KUT-dag var vi på föreläsning om pedagogisk dokumentation kopplat till lärplattor. Efteråt samlades vi på vår förskola och diskuterade föreläsningen.

¹ Vi har valt att kalla våra i-pads för lärplattor.

- Vi har deltagit på ett pedagogiskt café där vi tillsammans har prövat på hur vi praktiskt kan arbeta med våra lärplattor.
- Processledarens tid har utökats och detta har bidragit till ökade möjligheter för verksamhetsnära ledning.
- Personalen på Lampan har vart på studiebesök på Hatten Förlag.

Organisation och förutsättningar

Förskolan Björkängen ligger centralt i Hallsberg i ett villaområde med grönområden i närheten. Vi arbetar åldersindelad för att kunna utmana barnen där just de befinner sig. Förskolan består av avdelningarna Lampan, Hjulet och Skruven. Sedan årsskiftet har vi tre och en halv avdelning på vår förskola. Vi valde att organisera det så att de äldsta barnen fick en egen hemvist på Skruven. Hemvisterna där kallas nu Skruven och Storskruben. Personalen består av sju förskollärare, fem barnskötare och två resurser. Varje arbetslag träffas en och en halvtimme i veckan för gemensam reflektion och planering. Personalen har också i genomsnitt två timmars egen reflektionstid i veckan.

På förskolan finns en processledare på 10 %. Processledarna på förskoleområdet ses cirka en gång i månaden för att arbeta med utvecklingsfrågor. Processledarens utökade tid ger möjlighet till verksamhetsnära ledarskap.

Verksamheten har begränsat öppethållande två dagar per termin för kompetensutveckling. Arbetsplatsträffar (APT) sker en gång i månaden och innehåller bland annat forum för pedagogiska diskussioner. Det ger pedagogerna tillfälle att få reflektera och diskutera olika dilemman eller utvecklingsfrågor, vilket utvecklar vår verksamhet och vårt dagliga arbete tillsammans med barnen. Processledaren har tillsammans med förskolechefen tagit fram underlag för de pedagogiska diskussionerna på förskolans arbetsplatsträffar. I år har vi bland annat läst och diskuterat stödmaterial från Skolverket, *Flera språk i förskolan – teori och praktik* (2013).

En gång varje vecka har vår utvecklingsgrupp, där en representant från varje avdelning ingår, träffats och diskuterat och reflekterat kring vad som händer i verksamheten. Det har även fungerat som ett forum där vi kan hitta lösningar för att förbättra vår verksamhet och vår arbetsmiljö. Denna träff fungerar även som informationsforum där processledaren kan delge information från nämnden och förskolechefen samt få information om vad som händer på respektive avdelning.

Tillsammans på hela förskolan har vi också husmöten en gång i veckan där vi möts och planerar och diskuterar kring verksamheten den kommande veckan.

Förskolan har tre VFU-handledare och tar regelbundet emot VFU-studenter. Detta läsår har vi deltagit i försöksverksamhet för övningsförskolor i ett samarbete med Örebro Universitet.

Två representanter från oss har deltagit på kommunens Språknätverk.

Enheten har tillgång till en vikariepool och en samordnare. Förskolan har även tillgång till ett elevhälsoteam som kan konsulteras vid behov. Det är främst specialpedagog men även kurator som arbetar gentemot förskoleverksamheten. Det finns centralt placerade psykologer i kommunen. Rutiner för samverkan med BVC och socialtjänst finns.

Utveckling och lärande

Förskolans verksamhet ska präglas av en pedagogik där omvårdnad, omsorg, fostran och lärande bildar en helhet. Verksamheten ska genomföras så att den stimulerar och utmanar barnets utveckling och lärande. Miljön ska vara öppen, innehållsrik och inbjudande. Verksamheten ska främja leken, kreativiteten och det lustfyllda lärandet samt ta till vara och stärka barnets intresse för att lära och erövra nya erfarenheter, kunskaper och färdigheter.

Verksamheten ska bidra till att barnen utvecklar en förståelse för sig själva och sin omvärld. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra grunden för förskolans verksamhet. Den ska utgå ifrån barnens erfarenheter, intressen, behov och åsikter. Flödet av barnens tankar och idéer ska tas till vara för att skapa mångfald i lärande (Lpfö 98, rev 10).

Vi på Björkängen är övertygade om att barn är kompetenta och att lärande sker hela tiden hos alla och vi eftersträvar ett klimat där det syns. Därför samtalar vi mycket med barnen och är intresserade och nyfikna på vad de tänker och tror. Sedan är vi med barnen och undersöker, utforskar och provar barnens teorier liksom det (Åberg, Lenz Taguchi, 2005) skriver om kooperativt lärande. Vi eftersträvar att arbeta i tema eller projekt som är baserade på barnens intressen. Lampan och Hjulet har under hela läsåret arbetat med sitt Babblar-tema med språkutveckling i fokus. Babblarna är utgivet av Hatten förlag och baseras på en modell för språkträning som heter Karlstadsmodellen.

Vi försöker även att ge barnen lite svårare utmaningar än vad de redan kan och uppmuntrar barnen till att hjälpa varandra genom att samtala och förklara. Att arbeta så är något som baseras på Lev Vygotskijs (1896-1934) teorier och ett sociokulturellt synsätt på lärande.

Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar

- sin skapande förmåga och sin förmåga att förmedla upplevelser, tankar och erfarenheter i många uttrycksformer som lek, bild, rörelse, sång och musik, dans och drama.
- /.../ordförråd och begrepp samt sin förmåga att leka med ord, berätta/.../

Verksamhetsmål

Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar sin skapande förmåga och sin förmåga att förmedla upplevelser, tankar och erfarenheter i många uttrycksformer som lek, bild, rörelse, sång och musik, dans och drama.

Detta läsår valde vi på Björkängen att ha ett gemensamt mål i hela huset. Vår tanke var att vi kunde stötta och inspirera varandra och även hitta former för samarbete mellan avdelningarna.

Lampans insatser

- Vi vill jobba aktivt att få med våra Babblar i verksamheten.
- Vi vill starta en blogg som ska användas som ett dokumentationsverktyg för oss pedagoger och ett verktyg för föräldrarna att hemma kunna samtala tillsammans med barnen om vad som sker i verksamheten.
- Vi vill att barnen ska få testa olika material i vårt arbete med Babblarna.
- Jobba tillsammans i både stor grupp och i mindre grupper.
- Vi vill skapa olika miljöer och tillfällen för barnen att utveckla sitt tidiga språk. Detta genom samlingar, samtal med barnen, sång, musik, rörelser och drama.
- Vi pedagoger vill hitta ett arbetssätt att mer frekvent arbeta med stödtecken.

Pedagogisk dokumentation av barns lärande, verksamhet och pedagogers agerande på Lampan

Vi ser tydligt att Babblarna intresserar barnen. Vi ser hur barnen utvecklas bland annat genom att vi hör att barnens kunskaper ökar på figurernas färger och namn. Vi ser att barnen är nyfikna och tycker det är roligt att prova nya saker då vi har testat att arbeta med olika material tillsammans med barnen.

Våra sångpåsar används flitigt. Barnen börjar sjunga vissa ord och gör tillhörande rörelser och stödtecken till sångerna. Vi ser att barnen älskar musik vilket vi tar vara på och ser till att vi sjunger mycket tillsammans med barnen. När det gäller drama har vi några barn som blir rädda vid dockteater. Det här begränsar vårt arbetssätt med drama. Lärplattan användes till en början inte mycket i barngruppen, men successivt har den använts mer tillsammans med barnen. De tycker det är roligt med bilder, ljud, musik samt att arbeta med Babblarna-appen vilket också bidragit till barnens ökade språkutveckling.

Vi fick under hösten ett besök av Nerikes Allehanda. Vi pedagoger kände att vi hade mycket att berätta för reportern som besökte oss. Vi hade en lång reflektion om vårt tema om Babblarna och vår verksamhet. Detta gav oss pedagoger väldigt mycket tid för reflektion över vårt egna arbetssätt och vad vi åstadkommit både för oss själva som pedagoger och för barngruppen.

Lampans resultat

Vi ser att barnen är nyfikna och tycker det är kul att prova nya saker och nytt material. Vårt arbete med Babblarna, sång, rörelse och att testa olika material har gett resultat på barns tidiga språkutveckling. Vi ser det framförallt på att barnens ordförråd har utvecklats och att de på sitt sätt kan återberätta och visa med kroppen vad de har gjort under dagen när föräldrarna kommer. Bloggen har blivit ett dokumentationsverktyg där barn och föräldrar reflekterar hemma. Vi pedagoger ser en utveckling hos oss själva tack vare kompetensutveckling gällande arbetet med Babblarna och barns tidiga språkutveckling och att omsätta det i arbetet med barnen. Vårt arbete med stödtecken har gett resultat då flera barn har lärt sig och visar tecken både för oss och för föräldrarna hemma. Vårt arbete med lärplattan har gett resultat då vi nu använder den i nästan alla moment verksamheten. Vi upplever att vi har lyckats skapa en trygg lärandemiljö för vår barngrupp.

Lampans analys

Med anledning av vår halva nya avdelning på förskolan som öppnade i januari 2015 fick vi på Lampan ta emot flera nya barn och endast fyra stycken barn från den tidigare barngruppen blev kvar. I samband med detta byttes det även en personal på vår avdelning. Dessa veckor var ansträngande, vi kände att det blev för många att introducera samtidigt och för tätt inpå varandra. Ur ett barnperspektiv och även för föräldrarnas första intryck och trygghet upplevde vi att det inte var optimalt. Den nya barngruppen med många små barn har gjort att vi fått börja om på nytt med vårt arbete med Babblarna, barns tidiga språkutveckling och stödtecken som fokus låg på under hösten 2014. Under introduktionsveckorna och veckorna efter har fokus legat på att få barngruppen att känna trygghet med oss personal, våra rutiner och vår miljö på förskolan. Vi märkte även att det påverkat de fyra barnen som är kvar från förra barngruppen att vi fått in flera nya barn, på så sätt att även de under denna period stundtals varit otrygga. I och med att vår barngrupp som vi hade under höstterminen var så otroligt nyfikna och intresserade av vår verksamhet hade vi pedagoger bra förutsättningar för att komma långt med att uppnå vårt mål. Det är en stor faktor att vi haft kreativa och nyfikna individer. Vi har även skapat kreativa miljöer för barnen där de fått testa på att arbeta med olika material.

En annan faktor som spelat stor roll för vårt resultat är att vi pedagoger haft en gemensam inställning att låta barnen testa och prova sig fram och göra saker på sitt eget sätt. Vi pedagoger har tillsammans diskuterat och reflekterat tillsammans över barns tidiga språkutveckling vilket bidragit till att vi valt att jobba mycket med att skapa miljöer där barnen får testa och leka med språk, ljud, bild, film och stödtecken för att främja barngruppens språkutveckling.

Vi pedagoger har utvecklats och lärt oss blogga, redigera bilder, göra collage och redigera filmer. Denna kunskap har vi utvecklat på vår blogg. Vi ser att vår blogg visat sig vara ett bra dokumentationsverktyg att använda för oss pedagoger som i sin tur gett positiv feedback hos våra föräldrar som tycker detsamma.

De stödtecken som ryms inom pedagogernas kompetens har gjort att vi haft bra möjligheter att arbeta med detta på ett kontinuerligt sätt. Vi ser att flera i barn (både den tidigare och nya barngruppen) har tagit till sig detta och själva kommunicerar med hjälp av både tecken och tal. Detta bidrar till ett ökat inflytande och delaktighet för barnen.

Gällande drama i vårt mål upplever vi att det inte är fullt uppnått. Vi har till en viss del kunnat arbeta med detta, då i form av att dramatisera tillsammans med Babblarna. Har vi pedagoger valt att arbeta med andra material för att dramatisera har vissa av barnen från den barngruppen i höstas upplevts rädda. Vi känner inte att vi gick vidare med detta och det rann då lite ut i sanden. Vi har dramatiserat med nya barngruppen vilket fungerat bättre, i form av teater med Babblarna och sångpåsar med rekvisita, men inte i den utsträckning som var tänkt när vi började med målet.

Lampans utvärdering

1 2 3 4 5

Åtgärder för utveckling för Lampan

För att nå högre måluppfyllelse skulle vi försöka fokusera mer på att dramatisera med barngruppen. Det är små barn på Lampan och som vi tidigare skrivit så kan det ibland vara svårt med rekvisita då barnen kan bli rädda och osäkra. Vi skulle dock prova att hitta fler former för dramatisering för att förhoppningsvis få in det mer kontinuerligt i verksamheten.

Hjulets insatser

- Vi kommer att erbjuda olika musikgenrer.
- Ha rörelse och dans både i den fria leken samt under planerade aktiviteter.
- Vi personal kommer att dramatisera och även involvera barnen i dramatiseringar.

Pedagogisk dokumentation av barns lärande, verksamhet och pedagogers agerande på Hjulet

Det är alltid lika spännande och roligt att arbeta i tema. Aldrig vet man vilket spår man kommer in på eftersom vi följer barnens intressen, samtal och lekar. Vi pedagoger hade hört att barnen samtalade om cirkus och tänkte att det skulle vara ett bra tema i vårt arbete med målet vi valt. I början av temat var intresset för cirkus stort. Detta svalnade något efter ett tag, men övergick till ett intresse för att klippa, skapa och ha rörelse så som dans. Snart kunde vi se att barnens finmotorik hade utvecklats och att flera av barnen hade fått ett intresse för sitt namn och bokstäver.

Vi dramatiserade för barnen genom att bland annat själva spela clown som hade olika lekar med barnen. Vi hade också aktiviteter där barnen fick fantisera och "gå in i rollen" som någon eller något de kunde göra. Vi utvecklade också rörelseaktiviteterna med flera samspelsövningar eftersom vi såg att barnen började få intresse av att samspela med varandra i aktiviteten. I och med att vi pedagoger såg att barnen hade stort behov av rörelse öppnade vi upp ett ommöblerat rum där all slags rörelse var tillåten. Det var spännande att se vad som hände i rummet. Först var det bara ett rum de sprang i, men sedan övergick till ett rum för rollekar. Vi pedagoger använde rummet när vi hade rörelse och dansaktiviteter, och så småningom inspirerades barnen till att dansa på eget initiativ. Vi pedagoger använde musik, speciellt klassisk eller instrumental, till att vara en del av aktiviteter som exempelvis skapande. I dansen provade vi att ha olika musikgenrer också.

Hjulets resultat

Barnen har utvecklat sin för förmåga att använda sina tidigare erfarenheter i vårt temaarbete. Precis som deras förmåga att dela med sig av sina upplevelser och tankar. Det är detta som har fört vårt temaarbete framåt. Flera av barnen har utvecklat ett intresse för skriftspråket samt symboler och deras kommunikativa förmågor. Barnen vill gärna skriva sitt namn eller de bokstäver de känner till på sina "arbeten". När de leker med magnetbokstäverna frågar de oss vad det står vilket visar att de förstår sambandet mellan bokstäver och ord. Flera av barnen har utvecklat sin finmotorik genom att klippa, från att ha en pedagog som håller i pappret till att nu klippa själva. Barnen har utvecklat sin samarbetsförmåga, självkänsla och kroppsuppfattning. Vi pedagoger har insett att musiken kan ha en betydande roll i aktiviteter hos barnen.

Hjulets analys

Vi var lyhörda för vad barnen ville och tillförde material och aktiviteter av det som de visade intresse utav. Temat hade kunnat bli mera varierat och utvecklats vidare, men detta har varit svårt då personal varit sjukskriven.

Eftersom vi spelade musik vid flera olika tillfällen och aktiviteter fångade vi barnens intresse för musik. Barnen bad själva om att musiken skulle sättas på. Barnens lekar påverkades även av musiken, som exempelvis när vi spelade vår sovmusik. Då kom barnen på att deras bebisar och husdjur skulle sova. Instrumental musik bidrog lättare till lugn i gruppen under aktiviteter medan barnsånger eller annan typ av musik som vi spelade uppmuntrade till samtal och sång. Men det sistnämnda slutade oftare med att gruppen blev mer högljudd och vilket ibland störde själva aktiviteten. Musiken hjälpte till att bidra till att barnen fick intresse för dans och rörelse aktiviteterna, men även att vi pedagoger anpassade innehållet efter vad barnen var intresserade utav. Detta för att fånga alla barn, även de som annars inte velat vara med. Vi lyckades få dans, rörelse och drama att gå in i varandra och på så vis kunde vi utöva alla dessa uttrycksformer med en barngrupp som tillsammans med oss pedagoger växte i uppgiften och blev tryggare med aktiviteten. Det var lika utvecklande för barnen som för oss pedagoger.

Hjulets utvärdering

1 2 3 4 5

Skruvens insatser

- När vi erbjuder nytt material i ateljén är vi noga med att visa hur materialet kan användas.
- Vi uppmanar barnen att tänka ut vad de ska skapa och hur de ska gå till väga.
- Vi pedagoger presenterar sagor för barnen och utmanar dem sedan att återskapa med olika uttryckssätt så som ritande, digitalt, drama, flanellograf eller genom lek
- Vi vuxna är närvarande och lyssnar in vad barnen leker och vad som intresserar dem just där och då.
- Vi anpassar material och miljö efter barnens intressen.
- Vi bygger och tillför material tillsammans med barnen till våra rum.
- Vi tillför mer material i skrivhörnan för att utmana barnens ritande och skrivande.
- Vi använder vår lärplatta till dokumentation, som skrivredskap för barnen samt till sagoskapande.

Pedagogisk dokumentation av barns lärande, verksamhet och pedagogers agerande på Skruven

I början av höstterminen ser vi pedagoger att de barn som vill arbeta i ateljén väljer material utan att riktigt veta vad de vill skapa. Många gånger hämtar de dekorationsmaterial som de klistrar på papper eller på kartonger. Efter att vi pedagoger observerat detta diskuterar vi och kommer fram till att vi vill utmana barnen och visa dem att processen är det viktigaste när de skapar, inte resultatet. För att uppnå det bestämmer vi oss för att ställa frågor innan barnen börjar sitt arbete i ateljén: *Hur ska den/det se ut? Vilket material behöver du? Och efteråt fråga: Hur tänkte du? Hur gjorde du? Blev det som du hade tänkt?* Vi bestämmer även att barnen får låta sina skapelser vara kvar på förskolan en tid eftersom de gärna vill ta hem sina alster direkt. Många av barnen kommer igång att bygga hus av kartong i ateljén och vi pedagoger utmanar med våra frågor och det skapas många hus!

Två barn önskar att få göra hjälmar till superhjältar. En pedagog presenterar då papper mache som är ett helt nytt material för barnen. Det lockar fler barn att hänga på! Under arbetets gång syns flera lärprocesser: barnen diskuterar hur de kan bygga för att inte bli kladdiga och hur just de väljer att sätta fast tidningspappret, barnen peppar och inspirerar varandra. Men skapandet med papper mache dog snart ut. En pedagog samlar de barn som varit med och diskuterar hur vi ska gå vidare och varför flera av ballongerna gått sönder. Ett barn förklarar att de ballonger som inte varit täckta med tidningspapper verkade vara de som gått sönder. Flera av barnen känner sig färdiga med sitt skapande i papper mache.

Några barn satte igång att bygga en rymdraket av en stor kartong. De samarbetade och en pedagog fanns med som bollplank och ställde utmanande frågor. Barnen önskade sedan att få flyga i raketerna. Det resulterade i att barnen tillsammans med en pedagog gjorde en film på lärplattan. Efteråt visar de berörda barnen sin film för de kompisar som var på förskolan, för sina föräldrar och sedan på en samling.

Barnen är intresserade av att rita. Vi tillför bilder och namn både i text- och talform i vår rit- och skrivhörna på figurer som heter *Skylander's* eftersom vi observerat att några av barnen är väldigt intresserade av dem. Några barn bad sedan om att få prinsessor att rita av, de ville ha något som de tyckte om så de. Vi tillförde bilder på bland annat prinsessor och ett ljusbord. Vi förklarade för barnen att de fick rita av bilderna på ljusbordet. Det visar sig snart att ljusbordet lockar många barn till att rita av och sedan färglägga. De ber om olika figurer att rita av och vi vuxna tillför det. Vi uppmuntrar även alla barn till att skriva namn på sina teckningar detta gör vi dels för att veta vems som är vems men främst till att locka barnen att skriva. Barnens intresse för att rita fortsätter! Vi känner att vi behöver utmana några av barnen som ritat mycket och tillför bland annat *Skylanders-* och *Turtlesfigurer* som vi ber de barnen att rita av så nu får de även rita tredimensionellt. Barnen visar tydligt att de tyckte om sin utmaning. Figurenerna finns att få av oss om barnen vill rita av dem. Vi köper prinsessfigurer som vi tänker utmana fler barn till att rita av.

Vi fick tips om en bra app som kan uppmuntra barnen till att läsa och skriva. Vi köper den och märker att många tycker den är intressant och rolig. Vi provar att rigga upp bilden på väggen med hjälp av vår projektor med tanke att barnen får använda sitt språk för att vägleda varandra. Det visar sig att barnen ändå lockas fram för att i stället titta på plattans skärm. Nästa gång provar vi att bjuda fram ett barn i taget.

Efter årsskiftet började många nya barn på Skruven och de äldsta fick en ny hemvist som heter *Storskruven*. Vi ser att de nya barnen inte använder ateljén och en del vill heller inte rita och skriva. Inför vårens terminsstart flyttade vi vårt byggrum, vi tänkte till när vi inredde det för att det skulle locka så många barn som möjligt. I byggrummet kan barnen bygga med små eller stora klossar, hårda eller mjuka, de kan bygga stort eller smått. Det finns även figurer och djur att bygga till och dekorationsmaterial i form av olika tyger och plastväxter.

Vi ser att många barn gillar att sjunga och dansa. De har fri tillgång till cd-spelare både i vårt

gemensamma lekrum och på Storskruven. På Storskruven ligger cd-skivorna framme och barnen kan själva sätta på den musik de önskar. De lyssnar mycket på rörelsemusik och agerar och rör sig till musiken. Barnen vill gärna dansa, de vill ofta dansa till rörelsemusik. Flickorna har gjort det mycket nu börjar pojkarna komma och "röra" på sig.

Snart blir vi bjudna på show och det är melodifestivalen som gäller! Barnen möblerar om i rummet, mörklägger och hjälps åt att hitta en uppgift för alla. Barnen övar, riggar upp och gör biljetter inför sina shower. Vi ser att alla får en roll som de vill ha, ett barn som inte ville stå på scenen fick vara ljustekniker och sköta lampan som lös över scenen. En vuxen filmar alltid när barnen uppträder. Vi vuxna pratar nu om att låta de barn som var med under showen att titta på sin film och utvärdera hur de tycker det gick. Vi väcker även frågor om det ska vara obligatoriskt att vara med som publik eller om man ska få välja samt om vi ska göra om byggrummet som de ofta har sina uppträdanden i till ett showrum.

Flera barn leker *Ninjago*, det är en fartfylld lek som baseras på en film och ett tv-spel. När barnen leker det ser vi att det blir rörigt inne. Vi samlar de barn som brukar vara med i leken och diskuterar hur vi ska göra för att inte få det så rörigt inomhus. Barnen bestämmer då att den leken får man bara leka ute.

Vi börjar med reflektionssamling på torsdagar, då samlas både Skruven och Storskruven och tittar på alla foton och filmer från den gångna veckan.

Skruvens resultat

Många av de äldsta barnen använder ofta ateljén. Vi pedagoger ställer utmanande frågor till barnen innan och medan de skapar och vi märker att barnen känner igen frågorna. Men barnen visar och reflekterar inte i efterhand över sina skapelser i så stor utsträckning. Barnen har skapat och ritat saker som sedan används i deras lek. Vi pedagoger finns med där barnen leker.

Miljön inne har anpassats efter barnens ålder och intresse. Vi använder vår lärplatta tillsammans med barnen för att fota och filma med samt för att söka information på.

Barnen har utvecklat sitt ritande och skrivande. En bit in på höstterminen ser vi att nästan alla barn ritar! Vi ser bättre pennfattning, de följer streck och de har utvecklat sitt ritande till att bli mer detaljrikt. Vi ser även att barnen vill skriva till sina teckningar. Barnen skriver sitt namn och en del vill även beskriva vad de ritat med hjälp av skrift. Barnen uppträder med dans och teater.

Skruvens analys

Ateljén är inbjudande men vi vuxna skulle behöva vara mer närvarande där för att kunna ställa våra utmanade frågor till barnen. Vi tror att avsaknaden av vår närvaro bland annat beror på tidsbrist. Vi upplever även att de nya barnen har valt att göra andra saker så som lära känna sina nya kompisar och miljön. Vi tror även att de yngre barnen skulle vara mer i ateljén om vi vuxna var där, däremot har några av de nya barnen som velat skapa i ateljén verkat hämmade av våra frågor.

Under hösten fick barnen många gånger reflektera över sina skapelser i efterhand medan det under våren har runnit ut i sanden. Vi behöver hitta rutiner för det till kommande läsår och då vill vi visa på för barnen i ännu större utsträckning att det är skapandeprocessen som är viktigt och inte bara det färdiga resultatet.

Vi har förklarat och motiverat för barnen att de får ha kvar sina alster på förskolan ett tag. Detta har i många fall inspirerat andra barn att vilja skapa något liknande. Ibland har det även lockat barnen till att använda sina skapelser i lekar.

Vi vuxna har spridit ut oss på avdelningen för att kunna vara närvarande i barnens aktiviteter. Det ger oss en stor inblick i vad som intresserar barnen. Därmed kan vi lätt anpassa miljön efter barnens

intressen och behov. I den fria leken sitter vi med, vid sidan av. Ibland hämtar barnens oss eller involverar oss men oftast lekar de själva. Vi uppmuntrar dem till att samtala med varandra och lösa konflikter eller problem själva i första hand.

Våra lärplattor är intressanta och lockar både oss vuxna och barnen. Vi använder dem som ett redskap i samlingen, att söka information på samt att dokumentera med.

Vi pedagoger har uppmuntrat och uppmärksammat barnen när de ritat och skriver. Vi har verkligen lyssnat in barnen för få syn på vad de *vill* rita och vad som intresserar dem. I början av terminen bad vi barnen att skriva sitt namn eller sin begynnelsebokstav på sina teckningar och successivt har vi frågat vad de har ritat och om de vill att vi skriver på deras teckningar sedan har de som vill själva fått skrivit och vi tror att det har bidragit till lusten av skriva. Vi fick även ett tips som en app som är baserad på *Bornholmsmodellen* som vi köpte till våra lärplattor. Den appen har fångat barnens intressen och går att använda i olika svårighetsgrader. Vi försöker att vara lyhörda och ge varje barn en utmaning som är lite svårare än vad de redan kan, vi uppmuntrar även barnen att hjälpa varandra. Sedan vi byggde om och öppnade en till hemvist efter årsskiftet finns det flera platser att sitta och rita och skriva på. Vi är även här tillåtande och barnen sprider ut sig över hela avdelningen under större delen av dagen. Vi upplever våra lokaler som utmanande och lagom stora.

Vi har ett tillåtande klimat när det gäller uppträdanden och show. Vi har även här utmanat barnen i efterhand med frågor som *hur bjuder man in till show, kan man tvinga någon att titta och behöver vi möblera om så att ni får plats?* Barnen har fått se på sitt uppträdande i efterhand och vi har frågat hur de upplever det.

Vi tror att barnen lockas till att spela teater eftersom vi har samlingsmaterial, flanosagor och handdockor tillgängligt för barnen. Andra bidragande faktorer kan vara att barnen blir inspirerade av böcker eftersom Skruvarna har högläsning dagligen och att barnen på Storskruven själva håller i sina samlingar.

Trots förändringen som varit under året upplever vi att vi kunnat bibehålla god kvalitet på grund av bra organisation och mycket reflektioner.

Skruvens utvärdering

1 2 3 4 5

Åtgärder för utveckling för Skruven

Vi tänker oss att försöka bemanna ateljén någon stund varje dag under förutsättning för att vi räcker till. Vi kommer att ställa våra utmanade frågor till alla barn men anpassa oss efter vart de befinner sig i sin skapandeutveckling.

Personalflytten och ombyggnaden under vintern tog mycket energi och vi vill till hösten kunna vara engagerade pedagoger. Vi önskar tid tillsammans med barnen och mer tid för reflektion.

Verksamhetsmål

Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar /.../ordförråd och begrepp samt sin förmåga att leka med ord, berätta/.../

Hjulets insatser

- Vi vill skapa en miljö där barns egna språk får ta mycket plats. Detta vill vi göra genom blogg, samling och dokumentation

- I vårt temaarbete kommer Babblarna ha en central roll för att hjälpa oss att konkretisera det vi vill uppnå med t.ex. vårt arbete med ljud.
- Jobba med stora grupper och små grupper.
- Upprepa delar av vårt arbete för att det ska bli tydligt och igenkännande för barnen och att *det på så vis ska bli lättare att tillägna sig kunskapen.*

Pedagogisk dokumentation av barns lärande, verksamhet och pedagogers agerande på Hjulet

I början av terminen märkte vi ganska snart att det gick lättare att få alla barnen att delta i samlingen om barnen fick göra språklekarna tillsammans, där vi pedagoger var medaktörer. Vi kunde se längre fram att det i sin tur ledde till att de barn som inte annars tog någon större plats deltog mer och var alltmer aktiva än tidigare.

Vi såg att barnen hade intresse för de olika aktiviteterna vi hade med Babblarna, därför valde vi att ibland att även ha samling efter frukten när barnen var mätta och piggare.

I början av terminen under en promenad upptäckte vi att barnen hade svårt att förstå begreppet att gå *bakom* en kompis. Därför tog vi hjälp av Babblarna i vårt arbete med lägesorden. Efter ett tag provade vi att leka "Följa John". Då kunde vi se att mer än hälften förstod var de skulle stå när de skulle vara *bakom*, men vi kunde också se att när vi väl började gå tappade de flesta ledet. Därför beslöt vi oss för att jobba med lägesordet *framför* för att hjälpa dem flytta fokus. Det vi gör återspeglas i det barnen gör och säger. När barnen samtalar med varandra använder de flera lägesord. Ett exempel på det var när ett barn skulle tvätta sig och kompiserna trängde sig före. Då bad barnet kompiserna att "stå bakom".

Vi provade att ha en reflektionsstund tillsammans med barnen om vad vi gjort och till hjälp använde vi oss av vår blogg och en projektor för att alla skulle kunna ta del av det vi ville visa. Barnen kom ihåg mycket av vad vi gjort i verksamheten och kunde återberätta saker från det. De nämnde bland annat detaljer och lägesorden som vi jobbat extra med. Vi tyckte att det blev ett lyckat och givande tillfälle och valde därför att fortsätta med att reflektera tillsammans med barnen en gång i månaden.

Hjulets resultat

Vi har sett att det språkliga arbetet på avdelningen har gått framåt. Barnen använder de begrepp och ord som vi jobbat lite extra med, både i lek och i vardagssituationer. De visar glädje i att leka, sjunga och experimentera med ord. Flera föräldrar nämnde under utvecklingssamtalen att de märker av vårt arbete hemma på sina barn. De återberättar saker från sin vardag och några barn kommer även på egna berättelser.

Vi upplever att barnen tar mer språkligt utrymme, har en större självkänsla och tar mer initiativ än början av terminen.

Hjulets analys

Vi tror att barnens självkänsla ökade för att de fick vara delaktiga och kände att de hade en betydelsefull roll i vårt arbete, samt att vi jobbade i grupp där alla deltog efter förmåga och intresse. Detta arbetssätt tror vi också bidrog till att de försiktiga barnen blev tryggare och deltog mer än tidigare.

Genom att filma, fota och skapa material inom temat som blir "synligt" och lätt att visa upp har det resulterat i att barnen blir stolta över vad de gjort och vill berätta och samtala om det, både här och hemma. Detta tror vi har varit en stor hjälp i vårt språkmålsarbete. Genom att börja temaarbetet med att arbeta med ljud som är "enkelt" att delta i har vi sedan kunnat utöka svårighetsgraden som då resulterat i att flera av barnen, enskilt och i grupp, nu berättar och återberättar sagor och samlingsinnehåll både här på förskolan och hemma.

Vi kan se att arbetet med lägesorden har gett resultat, genom att vi har bearbetat orden på så många olika sätt vid upprepade tillfällen. Barnen har fått prova och uppleva begreppen genom att se, själva prova genom lek med Babblarna, men även använt begreppen i vardagssituationer.

Men det blir inte alltid som man tänkt sig. Våra pedagogiska reflektioner kring vårt arbete har lett till insikt om *hur* vi samtalar med barnen. Begrepp som är självklara för oss vuxna kan ibland tolkas på ett annat sätt än vad vi menar. Detta såg vi i t.ex. med begreppet "att gå bakom". Vi upptäckte vi snart att detta blev problematiskt när vi skulle gå på promenad för när vi ville att barnen skulle ha fokus på vem som gick framför och vem de skulle följa såg de sig istället över sin axel för att se vem som följde dem.

Det vi ser är att reflektionen vi hade tillsammans med barnen om deras vardag med hjälp av bloggen har hjälpt till att förstärkt berättandet hos barnen. Vi tror att det bland annat beror på att vi pedagoger har haft ett förhållningssätt i vårt arbete där det inte alltid finns givna svar utan att det funnit utrymme för barnens fantasi och spekulationer. Detta har bidragit till ett tillåtande klimat där vi kan tycka olika. Förhållningssättet har öppnat upp möjligheter för att utforska vidare i det barnen funderar på och på så vis blir skapat ett meningsfullt arbetssätt för barnen där deras tankar är viktiga.

Hjulets utvärdering

1 2 3 4 5

Förskola och hem

Vårdnadshavare har ansvaret för sina barns fostran och utveckling. Förskolan ska komplettera hemmet genom att skapa bästa möjliga förutsättningar för att varje barn ska kunna utvecklas rikt och mångsidigt. Förskolans arbete med barnen ska därför ske i ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen. Föräldrarna ska ha möjlighet att inom ramen för de nationella målen vara med och påverka verksamheten i förskolan. Att förskolan är tydlig i fråga om mål och innehåll är därför en förutsättning för barnens och föräldrarnas möjligheter till inflytande (Lpfö 98, rev 10).

Resultat enkät

Enkät vårdnadshavare förskola	2015	2014
Personalen bemöter mitt barn på ett bra sätt.	99%	90,3%
Personalen bemöter mig på ett bra sätt.	97%	87,1%
Jag får kontinuerlig information om vad som händer i mitt barns grupp.	90%	80,6%
Informationen till mig om förskolans mål och verksamhet är bra.	91%	80,7%
Jag har en bra dialog i mina kontakter med förskolans personal.	94%	90,3%
Mitt barn har möjlighet att påverka innehållet i verksamheten på förskolan	73%	67,8%

I år har vi fått in 35 enkätsvar

Verksamhetsmål

Förskolans arbete med barnen ska ske i ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen. Förskolan skall sträva efter att utveckla utvecklingssamtalets innehåll, utformning och genomförande.

Hela Björkängen har valt målet "förskola hem".

Insatser

- Vi kommer att jobba i tvärgrupper där en representant från vardera avdelning är med.
- För att få föräldrarna att känna sig delaktiga använder vi diskussionsfrågor under höstens föräldramöte.
- Lampan och Hjulet startar var sin blogg som vänder sig till barnen och föräldrarna. En tanke med bloggen är att bilderna ska hjälpa de små barnen att berätta och reflektera över sin dag.
- Vi arbetar med att alltid försöka bemöta föräldrar vid lämning/hämtning.
- Skruven uppmuntrar sina barn att själva berätta om sin dag.

Resultat

Under början av läsåret sågs vi i tvärgrupper en gång i veckan. Detta fungerade dock bara ett tag. Upplägget att använda diskussioner som en del av föräldramötet med diskussionsfrågor uppskattades av föräldrarna. Tankarna och åsikterna som uppkom under diskussionerna låg till viss del till grund för utvecklingssamtalets innehåll.

Lampan och Hjulet har fått positiv respons från föräldrarna på bloggarna. De flesta använder dem kontinuerligt. Av enkäterna från läsåret 2013-2014 och 2014-2015 kan vi utläsa att föräldrarna känner sig bättre bemötta i år än föregående år. Vi kunde under utvecklingssamtalen använda en mall som vi arbetat fram på vår förskola. I år fick Lampan, Skruven och Storskraven låg svarsfrekvens på föräldraenkäten. Hjulet saknade bara tre föräldrasvar. Utav enkätsvaren över Björkängen kan vi utläsa att nästan hälften av föräldrarna tyckte att vi talade om deras barns lärande och sociala utveckling på utvecklingssamtalet.

Analys

Tanken med tvärgrupperna var god. Vår intention var att få all personal engagerad och delaktig i arbetet med våra mål. På grund av personalbortfall fick tvärgruppstiden många gånger utebli. Dessutom var det svårt att hålla en röd tråd i arbetet under dessa träffar eftersom personalen varierade. Under våren ändrade vi detta arbetssätt till att istället ha en fast grupp med samma pedagoger som sågs en gång i veckan.

Varje avdelning hade samma frågor på föräldramötet och under diskussionerna delade vi upp oss avdelningsvis. Frågorna togs fram tillsammans med alla pedagoger i huset. Efter föräldramötet reflekterade och diskuterade vi tillsammans både i huset och på varje avdelning hur vi kunde gå vidare och förbättra verksamheten inom ramen för detta mål.

Mallen för utvecklingssamtal som vi tog fram baserades som sagt på föräldrarnas åsikter och på läroplanens mål. Vi var även noga med att under varje samtal presentera våra prioriterade mål. Men i enkätsvaren kan vi nu läsa att en viss del av föräldrarna fortfarande inte är medvetna om att vi talar om barnens sociala utveckling och deras lärande under utvecklingssamtalen. Vi kan också se att en del föräldrar känner att de inte kan påverka samtalets innehåll. Vi kanske skulle ha varit tydligare med att föräldrarnas åsikter är viktiga för oss och att vi faktiskt använt det som framkom under föräldramötet i utformandet av samtalen. Under slutet av vårterminen var kommunens gemensamma mall för utvecklingssamtal färdig. Den utgår vi ifrån under kommande läsåret.

Anledningen till att Hjulet fick högre svarsfrekvens än resten av huset kan bero på att föräldrarna fick information snart efter att enkäten kom ut om vikten att svarsfrekvensen på enkäten blir hög. Detta för att kunna utläsa om måluppfyllelsen har nåtts och att den sedan ska ligga som grund för vårt fortsatta arbete med att utveckla förskolan. Hjulet samtalade också med föräldrarna i hallen om enkäten och hur viktigt deras svar var. Strax innan den utsatta sluttiden var fick hela förskolan svar om att Björkängen hade fått minst svar i hela kommunen, därför skickade varje avdelning ut ett sms till alla föräldrar och informerade om detta samt poängterade återigen vikten av deras svar.

Bloggarna fungerar mycket bra, både personal föräldrar och barnen verkar tycka om dem. Pedagogerna är noggranna med att uppdatera bloggarna och variera innehållet. Vi flaggar för föräldrarna när det är nya inlägg på bloggen. Vi upplever att bloggarna kan öka föräldrarnas delaktighet då de är väl informerade om vad som händer på förskolan och hur vi arbetar med våra mål.

Utvärdering

1 2 3 4 5

Åtgärder för utveckling

Vi kommer fortsätta jobba aktivt med hur vi presenterar kommunens årliga enkät för att få högre svarsfrekvens nästa år. Vi kommer även fundera på hur vi bäst informerar föräldrarna hur vi tänker arbeta för att nå högre måluppfyllelse efter de svar vi fick.

Kultur- och utbildningsnämndens mål

- Vi ska arbeta med värdegrundsfrågor och socialt förebyggande och hälsofrämjande

	Uppfyllt	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt
Målet är uppfyllt på vår enhet	X		

- Vårdnadshavare, barn och elever ska vara nöjda med våra förskolor och skolor

	Uppfyllt	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt
Målet är uppfyllt på vår enhet	X		

- Vi ska ha en förskola som tar hänsyn till våra medborgares behov av barnomsorg alla tider på dygnet.

	Uppfyllt	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt
Målet är uppfyllt på vår enhet	X		

Bedömning av förskolans kvalitet

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Normer och värden	<p>Personalen erbjuder <i>få</i> tillfällen till träning i att leva sig in i andra barns situation. <i>Få</i> reflektioner görs tillsammans med barnen kring kön, etnisk tillhörighet, religion, funktionsnedsättning och sexuell läggning. <i>Lite kommunikation</i> finns och <i>tillrättavisningar</i> präglar kontakten mellan barn och vuxna</p>	<p>Personalen erbjuder till viss del till träning i att leva sig in i andra barns situation. <i>Till viss del görs reflektioner tillsammans med barnen kring kön, etnisk tillhörighet, religion, funktionsnedsättning och sexuell läggning</i>. Kommunikationen mellan personal och barn präglas av <i>viss ömsesidig respekt</i></p>	<p>Personalen ger barnen <i>många</i> möjligheter att träna på att leva sig in i andra barns situation. <i>Många</i> tillfällen ges också till att reflektera om kön, etnisk tillhörighet, religion, funktionsnedsättning och sexuell läggning. <i>Kommunikationen mellan vuxen och barn sker på barnens villkor med stor respekt för barnens egenvärde</i></p>
Språklig begreppsförmåga	<p>Barnen får <i>få</i> möjligheter att utveckla sitt intresse för skriftspråk utifrån sin egen nivå. Det finns <i>få</i> tillfällen att utveckla ett nyanserat talspråk och sina möjligheter att träna att lyssna, argumentera och stå för sina åsikter. Barnen får <i>sällan</i> leka med ord och träna ords betydelse</p>	<p>Barnen får <i>vissa</i> möjligheter att utveckla sitt intresse för skriftspråk utifrån sin egen nivå. De får också <i>vid vissa tillfällen</i> att utveckla ett nyanserat talspråk och sina möjligheter att träna att lyssna, argumentera och stå för sina åsikter. Barnen får <i>ibland</i> leka med ord och träna ords betydelse</p>	<p>Barnen får <i>många</i> möjligheter att utveckla sitt intresse för skriftspråk utifrån sin egen nivå. <i>De får också många</i> tillfällen att utveckla ett nyanserat talspråk och sina möjligheter att träna att lyssna, argumentera och stå för sina åsikter. Barnen får <i>ofta</i> leka med ord och träna ords betydelse</p>
Matematisk begreppsförmåga	<p>Barnen får <i>sällan</i> eller aldrig möjligheter att utifrån sin nivå använda matematik i vardagliga händelser. De utmanas <i>sällan</i> i möjligheterna att föra och följa matematiska resonemang. Barnen utmanas <i>sällan</i> i att kunna lösa vardagliga problem med hjälp av matematiska förmågor. Barnen får <i>sällan</i> träna att undersöka, reflektera över och prova olika lösningar på matematiska begrepp och egna och andras problemställningar</p>	<p>Barnen får <i>vissa</i> möjligheter att utifrån sin nivå använda matematik i vardagliga händelser. De utmanas också <i>till viss del</i> i möjligheterna att föra och följa matematiska resonemang. Barnen utmanas också <i>till viss del</i> att kunna lösa vardagliga problem med hjälp av matematiska förmågor. Barnen får <i>ibland</i> träna att undersöka, reflektera över och prova olika lösningar på matematiska begrepp och egna och andras problemställningar</p>	<p>Barnen får <i>många</i> möjligheter att utifrån sin nivå använda matematik i vardagliga händelser. De utmanas <i>ofta</i> i möjligheterna att föra och följa matematiska resonemang. Barnen utmanas också <i>ofta</i> att kunna lösa vardagliga problem med hjälp av matematiska förmågor. Barnen får <i>ofta</i> träna att undersöka, reflektera över och prova olika lösningar på matematiska begrepp och egna och andras problemställningar</p>

<p>Naturvetenskapliga och tekniska förmågor</p>	<p>Barn får <i>sällan</i> möjligheter att urskilja teknik och naturkunskap i vardagen och utforska hur enkel teknik och naturvetenskap fungerar. Barn utmanas <i>sällan</i> i att bygga, konstruera med hjälp av olika tekniker, material och redskap. Barnen får <i>sällan</i> möjligheter att träna ett naturvetenskapligt förhållningssätt</p>	<p>Barn får <i>ibland</i> möjligheter att urskilja teknik och naturkunskap i vardagen och utforska hur enkel teknik och naturvetenskap fungerar. Barn utmanas <i>ibland</i> i att bygga, konstruera med hjälp av olika tekniker, material och redskap. Barnen får också <i>ibland</i> möjligheter att träna ett naturvetenskapligt förhållningssätt</p>	<p>Barn får <i>många</i> möjligheter att urskilja teknik och naturkunskap i vardagen och utforska hur enkel teknik och naturvetenskap fungerar. Barn utmanas <i>ofta</i> i att bygga, konstruera med hjälp av olika tekniker, material och redskap. Barnen får också <i>många</i> möjligheter att träna ett naturvetenskapligt förhållningssätt</p>
<p>Barns inflytande</p>	<p>Barnen får <i>sällan</i> möjligheter att uttrycka sina åsikter och tankar och därmed påverka förskolans vardag och sin egen situation. <i>Få</i> tillfällen ges att träna ett personligt ansvarstagande. Barnen ges <i>få</i> möjligheter att träna de demokratiska principer som innefattar beslutsfattande och samarbete</p>	<p>Barnen får <i>till viss del</i> möjligheter att uttrycka sina åsikter och tankar och därmed påverka förskolans vardag och sin egen situation. Vid <i>vissa</i> tillfällen ges barnen möjlighet att träna ett personligt ansvarstagande. <i>Barnen ges till viss del</i> möjligheter att träna de demokratiska principer som innefattar beslutsfattande och samarbete</p>	<p>Barnen får <i>många</i> möjligheter att uttrycka sina åsikter och tankar och därmed påverka förskolans vardag och sin egen situation. <i>Många</i> tillfällen ges att träna ett personligt ansvarstagande. Barnen ges <i>många</i> möjligheter att träna de demokratiska principer som innefattar beslutsfattande och samarbete</p>
<p>Pedagogisk dokumentation</p>	<p>Varje barns lärande följs <i>i låg grad upp</i> och dokumenteras. Förskolan vidtar <i>få</i> aktiva åtgärder för att kontinuerligt följa upp och utvärdera dess verksamhet. Att genomföra ständiga förbättringar är <i>inte</i> naturligt för verksamheten Förskolan har <i>i låg grad</i> en kreativ lärmiljö där alla barn får utvecklas efter sin nivå och sin förmåga. Det finns <i>inga eller få</i> tydliga rutiner för att dokumentera om barnen tycker att verksamheten är intressant, rolig och meningsfull.</p>	<p>Varje barns lärande följs <i>till viss del upp och dokumenteras</i>. Förskolan vidtar <i>till viss del</i> aktiva åtgärder för att kontinuerligt följa upp och utvärdera dess verksamhet. Ständiga förbättringar är <i>till viss del</i> naturligt för verksamheten Förskolan har <i>till viss del</i> en kreativ lärmiljö där alla barn får utvecklas efter sin nivå och sin förmåga. Det finns <i>till viss del</i> tydliga rutiner för att dokumentera om barnen tycker att verksamheten är intressant, rolig och meningsfull.</p>	<p>Varje barns lärande följs <i>upp</i> och dokumenteras <i>kontinuerligt</i>. Förskolan vidtar <i>hela tiden</i> aktiva åtgärder för att kontinuerligt följa upp och utvärdera dess verksamhet. Ständiga förbättringar är <i>naturligt</i> för verksamheten Förskolan har en kreativ lärmiljö där alla barn får utvecklas efter sin nivå och sin förmåga. Det finns tydliga rutiner för att dokumentera om barnen tycker att verksamheten är intressant, rolig och meningsfull.</p>

Sammanfattning

Förskolan Björkängen vill utforma verksamheten så att barnen kan känna trygghet och glädje över att vara på förskolan samt ha inflytande över sin vardag. De eftersträvar att arbeta i tema eller projekt som baseras på barnens intressen där barnen ges möjlighet att lära och utvecklas i ett meningsfullt sammanhang.

Fokusområde (utifrån LPFÖ 98, rev 2010) under året har varit:

- att varje barn utvecklar sin skapande förmåga att förmedla upplevelser tankar och erfarenheter i många uttrycksformer som lek, bild, rörelse, sång, musik, dans och dramatisera
- att barnen utvecklar sitt ordförråd och begrepp, samt sin förmåga att leka med ord, berättande
- att förskolans arbete med barnen ska ske i ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen. Förskolan ska sträva efter att utveckla utvecklingssamtalens innehåll, utformning och genomförande

På de två avdelningar där man arbetar med de yngsta barnen har de arbetat utifrån det språkstödande materialet Babblarna. Figurerna har inspirerat barnen till rörelse, sång, och dans. Deras ordförråd har utökats samt deras förmåga att berätta med tal, teckenstöd och kroppsspråk vad de gjort. Barnen har lärt sig lägesord genom att de bearbetat orden på många olika sätt vid upprepade tillfällen, de har fått prova och uppleva begreppen själva och genom lek med Babblarna. Flera av barnen har utvecklat ett intresse för skriftspråket samt symboler och deras kommunikativa förmågor. Barnen visar glädje i att leka, sjunga och experimentera med ord. De äldre barnen har skapat mycket i ateljén och uppmuntrats att reflektera över och utmanats i sitt skapande. Barnen har ritat och skrivit mycket vilket utvecklat deras pennfattning och ökat förståelsen för skriftens kommunikativa funktioner. Intresset för bokstäver och ord har väckts och barnen har uppmuntrats att skriva sig till läsning. Barnen har under året dramatiserat och uppträtt med dans och sång.

Lärplattan har varit ett verktyg som ökat måluppfyllelsen. Barnen och pedagogerna har dokumenterat med hjälp av den. De har sedan reflekterat själva och tillsammans med barnen runt dokumentationerna. Pedagogerna ser var barnen befinner sig och kan utmana dem vidare och barnen ser också själva saker som de vill utveckla och förbättra utifrån filmer. Barnen får tid att reflektera över sitt lärande och lär sig att uttrycka sig. Man har även använt sig av appar som leder till utveckling och lärande.

Två avdelningar har valt att blogga om sin verksamhet. Det ger föräldrarna en ökad inblick i verksamheten och ökar därmed deras delaktighet. Bloggen ger tillfällen till samtal både på förskolan och hemma.

Under januari gjorde vi en omorganisation på förskolan för att bereda plats för fler barn. För att göra det så tryggt och bra som möjligt följde personal med barnen till kommande avdelning. Utökningen innebar omorganisation i miljöerna, många nya inskolningar snabbt och nya gruppkonstellationer vilket tog mycket tid och energi av personalen. Pedagogerna gjorde ett mycket bra jobb med att skapa trygghet och att bibehålla den höga kvalitén på verksamheten.

Svarsfrekvensen på den kommungemensamma enkäten var låg på förskolan utom på en avdelning. Av de svar vi fick in kan man se att de allra flesta är nöjda med bemötandet på förskolan men att det finns lite att arbeta med vad gäller information om barnens möjligheter att påverka verksamheten. Vi behöver ytterligare poängtera hur värdefullt vi anser att det är med vårdnadshavares svar för att öka svarsfrekvensen.

I matrisen bedömning för förskola ser vi att vi behöver jobba mer med att föra resonemang och dokumentera mer med barnen kring matematik, naturvetenskap och värdegrundsfrågor. Vi kan utmana barnen mer i skriftspråket, bygg och konstruktion.

Lärplattan är ett fortsatt utvecklingsområde. Tillsammans med barnen vill vi ytterligare utforska lärplattans möjligheter. På vilka sätt kan den underlätta och förbättra vår dokumentation? Hur kan vi arbeta smartare? Hur kan den berika och tillföra verksamheten mera?

Vi fortsätter att utveckla bloggarna som vi har och eventuellt starta en på den avdelning som i dagsläget inte har någon. Föräldrars möjlighet till insyn i verksamheten ökar deras delaktighet. Det kommungemensamma utvecklingssamtalsdokumentet kommer under året att praktiseras, utvärderas och utvecklas.

Ett projektinriktat arbetssätt ser vi som framgångsrikt för alla barns utveckling och lärande och kommer därför fortsätta att utveckla den arbetsformen. Kontinuerligt skapa stimulerande lärmiljöer ute och inne som uppmuntrar till utforskande, utmanar utveckling och lärande samt lockar till lek.

Hallsberg 2015-07-02

Jessica Bengtsson

Förskolechef